

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem

SZABÁLYZATA

a találmányokhoz fűződő szellemi tulajdon kezeléséről

egységes szerkezetben a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény, a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény és a mikroelektronikai félvezető termékek topográfiájának oltalmáról 1991. évi XXXIX. törvény vonatkozó rendelkezéseivel

2005.¹

¹ Módosította LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat. A módosító rendelkezések 2006. július 15. napján léptek hatályba, azokat az ezt követően bejelentett művek vonatkozásában kell alkalmazni.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (a továbbiakban: Egyetem) Szenátusa a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kti.) 18. § (1) bekezdése alapján, a Kti., továbbá a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a mikroelektronikai félvezető termékek topográfijának oltalmáról szóló 1991. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Mft.), a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.), valamint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztj.) szoftverekre vonatkozó rendelkezéseire tekintettel az Egyetem, mint munkáltató javára, a közalkalmazotti munkavállalói által munkaköri kötelesség alapján elkészített találmányokkal kapcsolatban fennálló vagyoni jogok gyakorlásának és a feltalálók díjazásának rendjéről az alábbi szabályzatot (a továbbiakban: Szabályzat) alkotja²:

Kti. 18. § (1) A kutatóhelynek minősülő költségvetési szervnek és közalapítványnak, valamint az államháztartás alrendszereihez kapcsolódó vagyomból létrehozott, kutatóhelynek minősülő közhasznú társaságoknak szellemi tulajdon-kezelési szabályzattal kell rendelkezniük.

(2) A szabályzatnak – figyelemmel a 19. § előírásaira – ki kell terjednie különösen

a) a kutatóhelyen létrejött és az ellenszolgáltatás fejében szerzett szellemi alkotások értékelésének és nyilvántartásának elveire, beleértve a szellemi alkotások létrehozásához felhasznált ráfordítások kimutatását,

b) a szellemi alkotásnak nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság tulajdonába adásának (apportálásának) vagy egyéb módon történő hasznosításának feltételeire, valamint a szellemi alkotás apportálásával szerzett részesedés megszüntetésének vagy mértéke csökkentésének feltételeire, továbbá a kezelésére vonatkozó elvekre és feladatokra, figyelemmel a szellemi alkotás a) pont szerint meghatározott értékére is;

c) a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmével kapcsolatos elvekre és követelményekre;

d) ha a vonatkozó jogszabályok a felek eltérő rendelkezését lehetővé teszik, a kutatóhellyel köztisztviselői, közalkalmazotti, munka- vagy munkavégzésre irányuló egyéb, valamint polgári jogi jogviszonyban álló, a szellemi alkotás létrehozásában közreműködő kutatók jogaira és kötelezettségeire a hasznosítás folyamatában;

e) a kutatóhely jogosultságába tartozó szellemi alkotásokkal összefüggő értékelési, nyilvántartási és hasznosítási eljárások elveire;

f) az a)-e) pontokkal kapcsolatos felelősség és hatáskör telepítésére.

(3) Az (1) bekezdés szerinti szervezet, ha több, a kutatás-fejlesztési alap-, illetve főtevékenységét megvalósító vagy ahhoz kapcsolódóan kutatás-fejlesztési tevékenységet is végző szervezeti egységet foglal magában, egyetlen szabályzatot készít, amelynek lehetnek az egyes szervezeti egységek sajátos feltételeinek megfelelő kiegészítései.

(4) A szabályzatot a költségvetési szerv vezetője, közalapítvány esetében a kezelő szerv (szervezet), közhasznú társaság esetében a legfőbb szerv hagyja jóvá. A jóváhagyásra jogosult ezt a hatáskörét nem ruházhatja át.

A szabályzat hatálya

1. §

- (1) ³A jelen Szabályzat hatálya kiterjed valamennyi, az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban álló, oktató-kutató munkakörben foglalkoztatott személyre (a továbbiakban: közalkalmazott), függetlenül attól, hogy a közalkalmazotti jogviszony első, vagy további jellegétől, illetve attól, hogy a közalkalmazott teljes vagy részmunkaidőben kerül foglalkoztatásra, valamint az Egyetemmel hallgatói jogviszonyban álló személyre (a továbbiakban: hallgató), függetlenül a képzési formától.

² A Preambulumot módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 1. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

³ Az 1. § (1) bekezdés rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 2. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

- (2) ⁴Ahol a Szt., illetve az Mft. munkaviszonyt említ, ott a jelen Szabályzat alkalmazásában közalkalmazotti, illetve hallgatói jogviszonyt kell érteni.
- (3) A jelen szabályzat hatálya kiterjed minden, a Kti. 4. §-ban meghatározott, a kutatásban részt vevő természetes személyre és szervezetre is.

Kti. 4. § E törvény alkalmazásában

4. *a) kutatóhely:* alap-, illetve főtevékenységként vagy ahhoz kapcsolódóan kutatás-fejlesztési tevékenységet folytató szervezet, szervezeti egység vagy egyéni vállalkozó;

b) költségvetési kutatóhely: költségvetési gazdálkodási rendben működő, alap-, illetve főtevékenységként vagy ahhoz kapcsolódóan kutatás-fejlesztési tevékenységet folytató szervezet vagy szervezeti egység;

c) nonprofit kutatóhely: a közhasznú szervezetekről szóló törvényben meghatározott közhasznú szervezetként, illetve annak keretében működő kutatóhely;

d) kutató, fejlesztő: az a természetes személy, aki új ismeret, szellemi alkotás, termék, szolgáltatás, eljárás, módszer, rendszer létrehozásával vagy fejlesztésével, valamint az ezt célzó projektek megvalósításának irányításával foglalkozik (a továbbiakban: kutató);

5. *konzorcium:* a részes felek (tagok) polgári jogi szerződésben szabályozott munkamegosztásán alapuló együttműködés kutatás-fejlesztési, technológiai innovációs tevékenység közös folytatása vagy egy kutatás-fejlesztési, technológiai innovációs projekt közös megvalósítása céljából;

6. *a) vállalkozás:* az egyéni vállalkozás, a gazdasági társaság, a szövetkezet, a vízi társulat, vízi-közmű társulat, továbbá az erdőbirtokossági társulat;

b) hasznosító vállalkozás: költségvetési kutatóhelyen - a 20. § alkalmazásában nonprofit kutatóhelyen is - létrejött szellemi alkotások üzleti hasznosítása céljából az ilyen kutatóhely által alapított, illetve részvételével vagy részesedésével működő gazdasági társaság;

- (4) A jelen szabályzat hatálya kiterjed minden, a Kti. 4. §-ban meghatározott, a kutatással összefüggő tevékenységre is.

Kti. 4. § E törvény alkalmazásában

1. *a) alapkutatás:* elsődlegesen a jelenségek lényegére és a megfigyelhető tényekre vonatkozó tudományos ismeretek bővítését célzó kísérleti, tapasztalati, rendszerező vagy elméleti munka, amely lehet

aa) tiszta alapkutatás: a tudományos ismeretek bővítésére irányuló kutatás, amelynek nem célja a közvetlen társadalmi vagy gazdasági haszon elérése vagy az eredmények gyakorlati problémák megoldására történő alkalmazása;

ab) célzott alapkutatás: a tudományos ismeretek bővítésére irányuló olyan kutatás, amelyről valószínűsíthető, hogy a felismert vagy várható, jelenlegi vagy jövőbeli problémák megoldására alapul szolgál;

b) alkalmazott (vagy ipari) kutatás: új ismeret szerzésére elsődlegesen meghatározott gyakorlati cél érdekében végzett eredeti vizsgálat (a továbbiakban: alkalmazott kutatás);

c) kísérleti (vagy pre-kompetitív) fejlesztés: a kutatásból és/vagy a gyakorlati tapasztalatokból nyert, már létező tudásra támaszkodó tevékenység, amelynek célja új anyagok, termékek, eljárások, rendszerek, szolgáltatások létrehozása, vagy a már meglévők lényeges továbbfejlesztése (a továbbiakban: kísérleti fejlesztés);

d) kutatás-fejlesztés: magában foglalja az alapkutatást, az alkalmazott kutatást és a kísérleti fejlesztést;

e) a kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs eredmények hasznosítása: idetartozik mind a vállalkozások keretében, üzleti céllal, gazdasági eredmény reményében történő felhasználás, mind az olyan közösségi célú felhasználás, amelynek eredménye a lakosság életminőségének és a közszolgáltatások minőségének javítása, a természeti és épített környezet védelme, az ország fenntartható fejlődése, valamint védelmi képességének és biztonsági helyzetének javítása (a továbbiakban: hasznosítás);

Szjt. 1. § (2) Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:
(...)

⁴ Az 1. § (2) bekezdés rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 2. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

c) a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is,
(...)

- (5) ⁵A jelen Szabályzat alkalmazásában szellemi alkotásnak minősül minden – közalkalmazotti, illetve hallgatói viszonyban álló személyek által létrehozott – az Szt. hatálya alá tartozó találmány és az Mft. hatálya alá tartozó, mikroelektronikai félvezető termék topográfiája (a továbbiakban együttesen: találmány.) A jelen Szabályzat alkalmazásakor a találmányokra vonatkozó rendelkezéseket az Szt. szerinti szoftverre is alkalmazni kell.

Szt. 1. § (1) Szabadalmazható minden új, feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány a technika bármely területén.

(2) Nem minősül az (1) bekezdés szerinti találmánynak különösen

a) a felfedezés, a tudományos elmélet és a matematikai módszer;

b) az esztétikai alkotás;

c) a szellemi tevékenységre, játékra, üzletvitelre vonatkozó terv, szabály vagy eljárás, valamint a számítógépi program;

d) az információk megjelenítése.

Mft. 1. § (1) Oltalomban részesülhet a mikroelektronikai félvezető termék topográfiája (a továbbiakban: topográfia), ha eredeti.

(2) A topográfia a mikroelektronikai félvezető termék elemeinek, amelyek közül legalább egy aktív elem, és összekötéseinek vagy azok egy részének bármely formában kifejezett, térbeli elrendezése, vagy egy gyártásra szánt félvezető termékhez készített ilyen térbeli elrendezés.

(3) A topográfia eredeti, ha az saját szellemi alkotómunka eredménye és megalkotása idején nem szokásos az iparban.

(4) A szokásos részekből álló topográfia oltalmazható, ha azok elrendezése eredeti.

2. §⁶

- (1) A jelen Szabályzat által lefedett körben közalkalmazotti és hallgatói jogviszonyban szolgálati és alkalmazotti szellemi alkotás hozható létre.
- (2) Szolgálati jellegűnek minősül az a szellemi alkotás, amelynek létrehozása a közalkalmazottnak, illetve hallgatónak közalkalmazotti jogviszonyból folyó kötelessége, azaz, ha azt a közalkalmazottra vagy a hallgatóra irányadó jogszabály, az Egyetem, mint munkáltató, illetve képzési hely a közalkalmazottra, hallgatóra kötelező szabályzatában, munkaköri leírásban, vagy az erre jogosult munkahelyi vezető (munkáltatói jogkör gyakorlója, közvetlen munkahelyi vezető) útján maradandó eszközzel rögzített munkáltatói utasításban (pl. többletfeladat elrendelése) előírta.
- (3) Minden egyéb, a Szabályzat hatálya alá tartozó esetben az alkalmazotti szellemi alkotásokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Alkalmazotti szellemi alkotásként csak találmány, illetve szoftver hozható létre (a továbbiakban: alkalmazotti találmány).

⁵ Az 1. § (5) bekezdés rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 3. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

⁶ A 2. § rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 4. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

Szjt. 58. § (1) Az 1. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést alkalmazni kell a szoftver csatlakozó felületének alapját képező ötletre, elvre, elgondolásra, eljárásra, működési módszerre vagy matematikai műveletre is.

(2) A 4. § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell a szoftvernek az eredeti programnyelvétől eltérő programnyelvre történő átírására is.

(3) A szoftverre vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók.

(4) A szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként elkészített szoftverre a 30. § (3)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések nem vonatkoznak.

Szjt. 59. § (1) Eltérő megállapodás hiányában a szerző kizárólagos joga nem terjed ki a többszörözésre, az átdolgozásra, a feldolgozásra, a fordításra, a szoftver bármely más módosítására - ideértve a hiba kijavítását is -, valamint ezek eredményének többszörözésére annyiban, amennyiben e felhasználási cselekményeket a szoftvert jogszerűen megszerző személy a szoftver rendeltetésével összhangban végzi.

(2) A felhasználási szerződésben sem zárható ki, hogy a felhasználó egy biztonsági másolatot készíthessen a szoftverről, ha az a felhasználáshoz szükséges.

(3) Aki a szoftver valamely példányának felhasználására jogosult, a szerző engedélye nélkül is megfigyelheti és tanulmányozhatja a szoftver működését, továbbá kipróbálhatja a szoftvert annak betáplálása, képernyőn való megjelenítése, futtatása, továbbítása vagy tárolása során abból a célból, hogy a szoftver valamely elemének alapjául szolgáló elgondolást vagy elvet megismerje.

Szjt. 60. § (1) A szerző engedélye nem szükséges a kód olyan többszörözéséhez vagy fordításához, amely elengedhetetlen az önállóan megalkotott szoftvernek más szoftverekkel való együttes működtetéséhez szükséges információ megszerzése érdekében, feltéve, hogy

a) e felhasználási cselekményeket a jogszerű felhasználó vagy a szoftver példányának felhasználására jogosult más személy, vagy az ő megbízottjuk végzi;

b) az együttes működtetéshez szükséges információ az a) pontban említett személyek számára nem vált könnyen hozzáférhetővé;

c) e felhasználási cselekmények a szoftvernek azokra a részeire korlátozódnak, amelyek az együttes működtetés biztosításához szükségesek.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása útján megszerzett információ

a) nem használható fel az önállóan megalkotott szoftverrel való együttes működtetésen kívüli célra;

b) mással nem közölhető, kivéve, ha az önállóan megalkotott szoftverrel való együttes működtetés ezt szükségessé teszi;

c) nem használható fel a kifejezési formájában lényegében hasonló másik szoftver kifejlesztéséhez, előállításához és forgalomba hozatalához, sem pedig a szerzői jog megsértésével járó bármely más cselekményhez.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben szabályozott cselekményekre a 33. § (2) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

(4) A 34. § (2) bekezdése és a 38. § (1) bekezdése a szoftverre nem alkalmazható. A 49. § (1) bekezdésében szabályozott határidő szoftver esetében négy hónap.

(5) Nem kötelező a szoftver felhasználására vonatkozó szerződés írásba foglalása a szoftver műpéldányának a kereskedelmi forgalomban történő megszerzése esetén.

Szjt. 60/A. § (1) E törvény alkalmazásában adatbázis: önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, amelynek tartalmi elemeihez - számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon - egyedileg hozzá lehet férni.

(2) Az adatbázisra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell az adatbázis működtetéséhez, illetve tartalmának megismeréséhez szükséges dokumentációra is.

(3) Az adatbázisra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a számítástechnikai eszközökkel hozzáférhető tartalmú adatbázis előállításához vagy működtetéséhez felhasznált szoftverre.

Szjt. 61. § (1) Szerzői jogi védelemben részesül a gyűjteményes műnek (7. §) minősülő adatbázis.

(2) Az adatbázisra vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók.

(3) A szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként összeállított adatbázisra a 30. § (3)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések nem vonatkoznak.

Szjt. 62. § (1) Nem szükséges a szerző engedélye ahhoz, hogy a - gyűjteményes műnek minősülő - adatbázist jogszerűen felhasználó személy az adatbázis tartalmához való hozzáféréshez és az adatbázis tartalmának rendeltetésszerű felhasználásához szükséges cselekményeket elvégezze.

- (2) Ha csak az adatbázis valamely részének felhasználására szereztek jogot, az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést az adatbázis e részére kell alkalmazni.
- (3) Az (1)-(2) bekezdésben szabályozott cselekményekre a 33. § (2) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.
- (4) Semmis a felhasználási szerződésnek az a kikötése, amely eltér az (1) és a (2) bekezdésben foglaltaktól.
- (5) Nem kötelező az adatbázis felhasználására vonatkozó szerződés írásba foglalása az adatbázis műpéldányának a kereskedelmi forgalomban történő megszerzése esetén.

Ftv. 48. § (1) A felsőoktatási intézmény, a kollégium, valamint a hallgatók közötti eltérő megállapodás hiányában a hallgató jogutódjaként a felsőoktatási intézmény, a kollégium szerzi meg a tulajdonjogát - a szellemi alkotások (Ptk. 86. §) kivételével - minden olyan, a birtokába került dolog felett, amelyet a hallgató állított elő a hallgatói jogviszonyából, kollégiumi jogviszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, feltéve, hogy az annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket a felsőoktatási intézmény, kollégium biztosította. A hallgatót díjazás illeti meg, ha a felsőoktatási intézmény, kollégium a tulajdonába került dolog értékesítésével, hasznosításával bevételre tesz szert. A megfelelő díjazásban a hallgató és a felsőoktatási intézmény, kollégium állapodik meg, ha alkalmosszerűen, egyedileg elkészített dolog értékesítéséből, hasznosításából származik a bevétel. Az oktatás keretében, az oktatási folyamat részeként, rendszeresen elkészített dolog esetén a megfelelő díjazást a teljes képzési folyamatban részt vevők által végzett tevékenység - költségekkel csökkentett - bevétele terhére kell megállapítani. Ennek szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni, oly módon, hogy a szabályozás figyelembe vegye a hallgatók teljesítményét.

(2) Ha a hallgató által az (1) bekezdésben meghatározottak alapján előállított dolog szellemi alkotás, az (1) bekezdésben meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szellemi alkotásnak a felsőoktatási intézmény, kollégium részére történő átadására a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Szt. 9. § (1) Szolgálati találmány annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége, hogy a találmány tárgykörébe eső megoldásokat dolgozzon ki.

Szt. 17. § A 9-16. §-okban foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell, ha (...) közalkalmazotti jogviszonyban álló (...)személy (...) alkotta meg a találmányt.

Mft. 4. § (1) Ha a szerzőnek munkaviszonyból vagy más jogszabályból folyó kötelessége, hogy a topográfiát megalkossa (szolgálati topográfia), az oltalom a munkáltatót vagy más jogviszony alapján jogosultat illeti meg.

Mft. 5. § A (...) szolgálati topográfiára egyebekben a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvénynek (a továbbiakban: szabadalmi törvény) (...) a szolgálati találmányra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Szt. 9. § (2) Alkalmazotti találmány annak a találmánya, aki, anélkül, hogy ez munkaviszonyból eredő kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, amelynek hasznosítása munkáltatója tevékenységi körébe tartozik.

A találmányokra vonatkozó általános szabályok

3. §

- (1) A találmány szolgálati jellegének meghatározására a 2.§ (2) bekezdést kell megfelelően alkalmazni.
- (2) Az alkalmazotti találmány hasznosítása akkor tartozik az Egyetem tevékenységi körébe, ha arról az Alapító Okirat, vagy az Egyetem megfelelő szabályzatai rendelkeznek.

Szt. 10. § (1) A szolgálati találmányra a szabadalom a feltaláló jogutódjaként a munkáltatót illeti meg.

(2) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására. A munkáltató hasznosítási joga nem kizárólagos; a munkáltató hasznosítási

engedélyt nem adhat. A hasznosítási jog a munkáltató megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a jogutódra száll át; egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át.

Az Egyetemi Találmányi Testület

4. §

- (1) Az Egyetem a találmányokkal kapcsolatos jogai gyakorlásáról történő döntések meghozatalára Egyetemi Találmányi Testületet hoz létre.
- (2) Az Egyetemi Találmányi Testület elnöke a mindenkor tudományos ügyekért felelős rektorhelyettes, tagjai a karok illetékes dékánhelyettesei (főigazgató-helyettesei), a gazdasági főigazgató és a Rektori Hivatal Tudományszervezési, Pályázati és Innovációs Központ (*a továbbiakban: TPIK*) vezetője, aki egyben a Testület titkári feladatait is ellátja.
- (3) Az Egyetemi Találmányi Testület maga alakítja ki és fogadja el ügyrendjét azzal, hogy szükség szerint, de legalább évente köteles ülést tartani.
- (4) Az Egyetemi Találmányi Testület által meghozott határozat alapján a rektor gyakorolja az Egyetem nevében a képviseleti jogot.
- (5) ⁷Az Egyetemi Találmányi Testület elnöke útján évente beszámol a Szenátus számára.
- (6) Az Egyetemi Találmányi Testület határozataival szemben a rektorhoz lehet jogorvoslati kérelemmel fordulni.

A találmányokkal kapcsolatos eljárás

5. §

- (1) ⁸A közalkalmazott és a hallgató köteles a jelen Szabályzat hatálya alá tartozó – szolgálati, illetve alkalmazotti alkotásnak minősülő – találmány létrehozását a találmányok központi nyilvántartását vezető TPIK számára a találmány elkészültétől számított nyolc napon belül írásban bejelenteni, és a bejelentésben a találmányt olyan részletességgel ismertetni, amely alapján eldönthető, hogy az Egyetem kíván-e szolgálati találmány esetében találmányi bejelentést tenni, illetve alkalmazotti találmány esetében kívánja-e a hasznosítás jogát gyakorolni.

Szt. 11. § (1) A feltaláló köteles a szolgálati és az alkalmazotti találmányt, megalkotását követően, haladéktalanul ismertetni a munkáltatóval.

- (2) ⁹A közalkalmazott és a hallgató az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettsége megszegéséért fegyelmi felelősséggel tartozik.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott bejelentés benyújtását követően nyomban (legkésőbb a benyújtást követő munkanapon) az TPIK a bejelentett találmányt nyilvántartásba veszi oly módon, hogy azt, mint elbírálás alatt állót tünteti fel. A nyilvántartásba vételt követő munkanapon a bejelentés másolatát a tudományos ügyekkel foglalkozó rektorhelyettes és a

⁷ A 4. § (5) bekezdés rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 5. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

⁸ Az 5. § (1) bekezdés rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 6. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

⁹ Az 5. § (2) bekezdés rendelkezését módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 6. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

gazdasági főigazgató részére meg kell küldeni. A gazdasági főigazgató a kézhezvételtől számított 3 napon belül javaslatot tesz a (4) bekezdésben meghatározott gazdasági szakértő személyére.

- (4) A rektorhelyettes a bejelentés másolatának kézhezvételét követően 15 napon belül írásban intézkedik a szakmai szakértő és a gazdasági szakértő felkéréséről, azzal, hogy a szakmai vélemény és a gazdaságossági számítás elkészítésére 30 nap áll rendelkezésre.
- (5) Az Egyetem találmányokkal kapcsolatos, a jelen Szabályzat 6. §-ban rögzített jogainak gyakorlásáról az Egyetemi Találmányi Testület az (1) bekezdésben meghatározott bejelentés beérkezésétől számított kilencven napon belül határoz.

Szt. 11. § (2) A munkáltató az ismertetés átvételétől számított kilencven napon belül köteles nyilatkozni arról, hogy a szolgálati találmányra igényt tart-e, illetve az alkalmazotti találmányt hasznosítani kívánja-e.

- (6) Az Egyetemi Találmányi Testület a szakértői vélemények figyelembevételével, a tudományos ügyekért felelős rektorhelyettes előterjesztésére a 6. §-ban meghatározott határozatokat hozhatja.

6. §

(1) Az Egyetem

- a) a szolgálati találmányra igényt tarthat, illetve arról lemondhat (hozzájárulhat ahhoz, hogy a szolgálati találmánnyal a feltaláló közalkalmazott rendelkezzen);
- b) az alkalmazotti találmányt hasznosíthatja, illetve a hasznosítás jogáról lemondhat (hozzájárulhat ahhoz, hogy a feltaláló közalkalmazottat a munkáltató hasznosítási jogának terhe nélkül illesse meg a szabadalom),
- c) a szellemi alkotást nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság (hasznosító vállalkozás) tulajdonába adhatja (apportálhatja).

Szt. 11. § (3) A munkáltató az alkalmazotti találmányt csak a feltalálónak a találmány nyilvánosságra hozatalához való jogával [7. § (7) bek.] összhangban hasznosíthatja.

(4) A szolgálati találmánnyal a feltaláló rendelkezhet, ha a munkáltató ehhez hozzájárul, vagy ha a munkáltató a (2) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét elmulasztja.

(5) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót a munkáltató hasznosítási jogának terhe nélkül illeti meg, ha a munkáltató ehhez hozzájárul, vagy ha a munkáltató a (2) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét elmulasztja.

Kti. 19. § (1) Ha költségvetési szerv szellemi alkotás jogosultja, a szellemi alkotást nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság (hasznosító vállalkozás) tulajdonába adhatja (apportálhatja).

- (2) ¹⁰Ha az Egyetem a szolgálati találmányra igényt tart, illetve az alkalmazotti találmány hasznosításáról nem mond le, díjazási szerződést (találmányi, illetve topográfia díjszerződés) kell kötni a találmányt létrehozó közalkalmazottal, illetve hallgatóval (a továbbiakban: feltaláló), amely tartalmazza

- a) az értékesítés (szolgálati találmány esteében), illetve a hasznosítás (alkalmazotti találmány esteében) módját és időtartamát,
- b) a feltaláló(k) díjának összegét, illetve a díjmeghatározás módját, tekintettel az alkalmazandó jogszabályok szerint figyelembe veendő díjmeghatározó tényezőkre,

¹⁰ A 6. § (2) bekezdés felvezető szövegét módosította a LXI/2006. (VII. 10.) Szen. sz. határozat 7. pontja. Hatályos: 2006. július 15. napjától.

- továbbá a díjazás időtartamát, vagy a kockázatmegosztásra irányuló díjszerződés esetében e díjazási mód és díjmérték meghatározását,
- c) az oltalom megszerzésével és fenntartásával, illetve az értékesítéssel /hasznosítással összefüggő költségek fedezésének módját (különösen az oltalom megszerzésével összefüggő bejelentési, eljárási és a fenntartási díjakat), és annak esetleges megosztását az Egyetem és a feltaláló(k) között.
- (3) Ha az Egyetem nem él az értékesítés, illetve a hasznosítás jogával, a határozatban kiköthető, hogy a találmány hasznosításából származó nettó árbevétel 10%-ára tart igényt.

Szt. 12. § (1) A munkáltató a szolgálati találmány ismertetésének átvételét követő ésszerű időn belül köteles szabadalmi bejelentést tenni; köteles továbbá az általában elvárható gondossággal eljárni a szabadalom megszerzése érdekében.

(2) A munkáltató eltekinthet a szabadalmi bejelentés megtételétől, vagy a bejelentést visszavonhatja, ha a találmányt – annak elismerése mellett, hogy az az ismertetés átvételének időpontjában egyébként szabadalmazható lenne – titokban tartja, és üzleti titkot képező megoldásként hasznosítja. A munkáltató e döntéséről köteles tájékoztatni a feltalálót.

(3) Vita esetén a munkáltatót terheli annak bizonyítása, hogy a megoldás az ismertetés átvételének időpontjában nem volt szabadalmazható.

(4) Szolgálati találmány esetén a munkáltató – a (2) bekezdésben szabályozott eset kivételével – a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény vagy szándékos mulasztás előtt köteles felajánlani a feltalálónak a szabadalmi igény ingyenes átruházását, az alkalmazotti találmány tekintetében érvényesülő hasznosítási jog kikötésével vagy anélkül.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha a feltaláló – e törvény rendelkezéseire figyelemmel – már méltányos összegű díjazásban részesült.

Szt. 13. § (1) A szolgálati találmány értékesítése esetén a feltalálót találmányi díj illeti meg, ha

a) a találmányt szabadalom védi, az értékesítés megkezdésétől a végleges szabadalmi oltalom, illetve - ha a találmány tárgyára kiegészítő oltalmat (22/A. §) szereztek - a kiegészítő oltalom megszűnéséig;

b) a találmány végleges szabadalmi oltalma, illetve - ha a találmány tárgyára kiegészítő oltalmat (22/A. §) szereztek - kiegészítő oltalma a munkáltató lemondása vagy a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt szűnt meg, az értékesítés megkezdésétől addig az időpontig, amikor a szabadalom, illetve a kiegészítő oltalom lejárata miatt szűnt volna meg;

c) a találmányt titokban tartják, az értékesítés megkezdésétől a találmány nyilvánosságra jutásáig, vagy - ha ez a későbbi - a találmánynak a munkáltatóval történő ismertetésétől számított húsz év elteltéig.

(2) A szolgálati találmány értékesítésének kell tekinteni

a) a találmány hasznosítását (19. §), ideértve a hasznosításnak előnyös piaci helyzet teremtése vagy fenntartása érdekében történő mellőzését is;

b) a hasznosítás más részére történő engedélyezését;

c) a szabadalmi igény vagy a szabadalom teljes vagy részleges átruházását.

(3) A feltalálót a hasznosítás, az egyes hasznosítási engedélyek és az átruházás esetén külön-külön, valamint a hasznosítás ellenérték nélküli engedélyezése és az ingyenes átruházás esetén is megilleti a találmányi díj. A találmányi díj iránti igényt nem érinti, ha a termékben vagy az eljárásban egy vagy több igényponti jellemzőt a feltaláló által rendelkezésre bocsátott javított jellemzővel helyettesítettek.

(4) Találmányi díjat a munkáltató, közös szabadalom esetén - a szabadalmastársak eltérő megállapodása hiányában - a hasznosító szabadalmastárs köteles fizetni. A hasznosítás engedélyezése és átruházás esetén a jogszerző a díjfizetési kötelezettséget átvállalhatja.

(5) Találmányi díj jár a külföldi szabadalom, illetve az annak megfelelő más jogi oltalom alapján történő értékesítés esetén is; a hasznosítás után azonban csak akkor, ha azért a feltaláló belföldi szabadalom alapján nem tarthat igényt találmányi díjra.

(6) A feltaláló díjazására a munkáltatóval, a hasznosító szabadalmastárssal, illetve a jogszerzővel kötött szerződése - a találmányi díjszerződés - az irányadó.

(7) A hasznosítás ellenében járó találmányi díjnak arányban kell állnia azzal a díjjal, amelyet - a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel - szabadalmi licencszerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében a munkáltatónak, illetve a hasznosító szabadalmastárssal fizetnie kellene.

(8) A hasznosítás engedélyezése, illetve a szabadalom átruházása esetén a találmányi díjnak a hasznosítási engedély, illetve az átruházás ellenértékével, vagy a hasznosítás ellenérték nélküli engedélyezéséből, illetve az ingyenes átruházásból származó gazdasági előnnyel kell arányban állnia.

(9) A találmányi díj mértékének megállapítása során a (7) és a (8) bekezdés szerinti arányt a munkáltatónak a találmány megalkotásához nyújtott hozzájárulására és a feltaláló munkaviszonyból eredő kötelességeire figyelemmel kell meghatározni. Titokban tartott találmány esetén számításba kell venni a feltalálót az oltalomszerzés elmulasztása folytán érő hátrányokat is.

Szt. 14. § (1) Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében járó díjakat a munkáltató, több munkáltató esetén - eltérő megállapodásuk hiányában - a hasznosító munkáltató köteles megfizetni.

(2) A feltaláló díjazására a munkáltatóval kötött szerződése az irányadó.

(3) Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében olyan mértékű díj jár, amelyet a munkáltatónak - a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel - szabadalmi licencszerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében fizetnie kellene.

Szt. 15. § (1) A találmányi díjszerződést, az alkalmazotti találmány hasznosítása esetén járó díjazásra irányadó szerződést, valamint a szolgálati és az alkalmazotti találmánnyal kapcsolatos, e törvényben előírt ismertetést, nyilatkozatot, értesítést és tájékoztatást írásba kell foglalni.

(2) A felek a találmányi díjszerződésre vonatkozó - különösen a 13. § (7)-(9) bekezdéseiben foglalt - rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek. Olyan találmányi díjszerződés is köthető, amelyben meghatározott összegű díjat állapítanak meg a feltaláló jövőben megalkotásra, illetve értékesítésre kerülő találmányaival kapcsolatban (kockázatmegosztásra irányuló találmányi díjszerződés).

(3) A találmányi díjszerződésre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók.

Mft. 4. § (2) A szolgálati topográfia szerzőjét díjazás illeti meg.

Mft. 5. § A (...) szolgálati topográfiára egyebekben a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvénynek (a továbbiakban: szabadalmi törvény) (...) a szolgálati találmányra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Hasznosító vállalkozás létrehozása, illetve abban való részvétel

7. §

Az Egyetem, úgyis mint költségvetési kutatóhely kizárólag a Kti. 19.-20. §-ában foglaltak szerint vehet részt hasznosító vállalkozás létrehozásában, illetve működésében.

Kti. 19. § (3) Hasznosító vállalkozás - amennyiben határozott időre alapítják - három évnél rövidebb időre nem hozható létre. Költségvetési szerv olyan határozott időre létrejött vállalkozásban, amelynek a létesítő okiratában meghatározott megszűnési időpontig a tervezett belépéstől, illetve részesedésszerzéstől számított három évnél kevesebb van hátra, tagsági jogviszonyt nem létesíthet, illetve részesedést nem szerezhet.

(4) A költségvetési szerv felelőssége nem haladhatja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét, az osztalékból való részesedése pedig nem lehet annál kisebb arányú.

(5) Költségvetési szerv hasznosító vállalkozásba pénzbeli hozzájárulást csak akkor teljesíthet, ha az egy naptári évben összesen teljesített pénzbeli hozzájárulások összege nem haladja meg a költségvetési szerv előző évi költségvetési beszámolójában kimutatott vállalkozási tevékenység eredményének ötven százalékát. Ez a korlátozás nem vonatkozik a 20. § szerinti támogatásra.

(6) A hasznosító vállalkozás létesítő okirata nem írhat elő pótbefizetési kötelezettséget a résztvevő költségvetési szerv terhére.

(7) A költségvetési szerv a hasznosító vállalkozásban fennálló tagsági viszonyát, illetve részesedését csak az azt megtestesítő vagyoni jogok értékének könyvvizsgáló általi megállapítását követően, és legalább a megállapított értéken történő visszerthes átruházással szüntetheti meg vagy csökkentheti.

(8) A költségvetési szerv évente jelentést készít felügyeleti szerve részére arról, hogy az általa alapított, vagy részvételével működő hasznosító vállalkozásokban hogyan valósultak meg a hasznosítási célok.

(9) A (4) és (6) bekezdés értelemszerűen irányadó a költségvetési szerv által létrehozott, vagy részesedésével működő hasznosító vállalkozás általi további gazdálkodó szervezet alapítása, illetve gazdálkodó szervezetben történő részesedés szerzése esetén is, továbbá mindazon esetekben, amikor a hasznosító vállalkozás közvetett

részesedésével működő gazdálkodó szervezet alapít gazdálkodó szervezetet vagy szerez gazdálkodó szervezetben részesedést.

(10) Hasznosító vállalkozás az (1) bekezdés szerinti szellemi alkotást nem apportálhatja.

Kti. 20. § (1) Költségvetési és nonprofit kutatóhelyek részére szellemi alkotásaik hasznosítása céljából hasznosító vállalkozás létrehozásához, illetve ilyenben tagsági jogviszony létesítéséhez vagy részesedés szerzéséhez pályázati úton közfinanszírozású támogatás nyújtható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatásra pályázhat az a kutató, illetve egyetemi, főiskolai oktatói munkakörben foglalkoztatott személy (e bekezdés alkalmazásában: kutató) is, aki a költségvetési kutatóhelyen létrejött szellemi alkotásnak a költségvetési kutatóhellyel együttesen jogosultja, és szellemi alkotás hasznosítása céljából az együttesen jogosultak önállóan vagy bármely kívülálló harmadik személlyel gazdasági társaságot alapítanak, illetve gazdasági társaságban - a 19. §-ban foglaltak figyelembevételével - tagsági jogviszonyt létesítenek vagy részesedést szereznek. A támogatásra irányuló pályázat befogadásának feltétele a költségvetési kutatóhely és a kutató között a szellemi alkotáshoz fűződő jogokra és a hasznosításból származó jövedelmek megosztására vonatkozó érvényes szerződés megléte.

Kti. 21. § A költségvetési kutatóhely közalkalmazotti jogállású munkatársa a hasznosító vállalkozásnak - a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával - tagja vagy vezető tisztségviselője lehet, illetve azzal munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesíthet.

A találmányokkal kapcsolatos gazdálkodási szabályok

8. §

- (1) Az Egyetem a találmányokkal kapcsolatos költségek fedezetére kockázati alapot hoz létre és tart fenn.
- (2) E rendelkezés alkalmazásában találmánnyal kapcsolatos költségek különösen az oltalom megszerzésével, fenntartásával járó költségek, jogi szabadalmi ügyvivői képviseleti díjak, jogvitákkal összefüggésben keletkező képviseleti díjak és perköltségek, az Egyetemi Találmányi Testület által felkért külső szakértők díja, a díjszerződések alapján fizetendő találmányi és topográfia szerzői díjak, a találmányok és a találmányokhoz fűződő vagyoni jogok nyilvántartásához, továbbá a vagyoni jogok oltalmi idő alatt történő kezeléséhez szükséges szervezeti-működési feltételek biztosításával összefüggésben keletkező költségek.
- (3) A díjszerződések alapján fizetendő találmányi és topográfiai szerzői díjak a találmány értékesítéséből, hasznosításából származó bevételből is fedezhetők.
- (4) A találmány értékesítéséből, illetve hasznosításából befolyt bevétel Egyetemre eső részéből – az alkalmazandó közteherszabályok szerint befizetett közterhek levonása után – elsődlegesen a kockázati alap terhére kifizetett, a (2) bekezdés szerinti költségeket kell visszafizetni, majd az így fennmaradó összegből
 - a) 50 %-ot a kockázati alap céljára;
 - b) 25 %-ot egyetemi központi feladatra, különösen a találmányok kezelésével, kutatási és pályázati feladatokkal kapcsolatos költségek fedezetére kell fordítani;
 - c) 25 %-ot a feltalálót foglalkoztató tanszék, intézet, illetve más önálló oktatási és nem oktatási szervezeti egység részére kell – a felhasználási cél megkötése nélkül – rendelkezésre bocsátani.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

9. §

- (1) A jelen Szabályzat – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2005. május 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatályba lépését követően keletkezett találmányokra, illetve szerzői művekre kell alkalmazni.
- (2) A jelen Szabályzat 8. §-a 2006. január 1. napján lép hatályba.
- (3) A jelen Szabályzatban meghatározott nyilvántartás rendjéről és az ehhez szükséges formanyomtatványokról rektori utasítás rendelkezik.
- (4) A munkaköri leírásokat – azok soron következő felülvizsgálatakor – a jelen Szabályzatban foglaltakra tekintettel ki kell egészíteni.

Budapest, 2005. április 4.

Dr. Klinghammer István rektor s.k.